

a fehér, barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

beköszönő rendünk múltjából

*A Sziklatemplom története, 14. rész
1993–1999*

pálos lelkiség

- *Introibo ad altare Dei – Megemlékezés
Bolyós Ákos (1914–1994) atyáról*
- *Lelki „salaktalanítás” – A Tisztulás Útja*

pálosokról, pálosoktól

- *„Amit a szentbeszéd mond a fülnek,
azt mutatja meg csendben az ikon.”*
- *Kiállítás nyílik Pécsen a pálosokról*

rendi krónika pálos programok

A felhűtött Lyceum-templom (fotó: Varga László)

BEKÖSZÖNŐ

P. CSÓKA JÁNOS OSPPE

Hadd kezdjem egy jó hírrel: nagy örömünkre befejeződött a Lyceum-templom homlokzati felújítása. Mindannyian – pálosok és az ide járó testvérek – vártuk ezt a napot. Igaz, kezdtük már megszokni azt is, hogy a be- és kijutás felér egy kalandtúrával, meg azt is, hogy mint egy műtőben, nem látjuk, mi történik a zöld lepel mögött. Izgalommal, de bizakodva vártuk, mi kerül ki a gondosan operáló kezek alól. Mondhatom, a látvány nem okozott csalódást. A templom felújítását nagylelkűen támogatta Pécs városa is. Ebben a templomban tartják a város napjának nyitó szentmiséjét minden évben szeptember 1-jén, melyet – hagyományosan – a pécsi püspök mutat be.

Szeptember nemcsak Pécs városának hónapja, hanem az új iskolaév kezdete is. A

nyári szabadságról hazatérnek a felnőttek, a

gyermekek, és a fiatalok pedig megkezdik az új iskolaévet.

A szeptember tehát az új kezdet időszaka is. Azt

szoktuk mondani, minden kezdet nehéz; s valóban, nem könnyű a Balaton

partjáról, vagy árnyas erdőkkel szegélyezett hegyi ösvényekről visszazökkenni a beton-dzsungelbe, az iskolapadba, az íróasztal, a számítógép, a házimunka mellé. Újra tanulásra, munkára szorítani magunkat.

Mi az, ami megkönnyítheti a visszatérést? Egyrészt várnak a régi barátok, az iskolatársak. Jó újra találkozni velük, megosztani a nyár élményeit. A megosztás és a másik figyelmes meghallgatása közösséget teremt. A kölcsö-

nös megnyílásból bizalom születik, megerősödnek a szeretetkapcsolatok. Jobb az ember lelki közérzete; a munka, a tanulás is jobban megy egy olyan közösségben, ahol szívesen vagyunk, és számíthatunk egymás segítségére. Másrészt ott a *kibívtás öröme*. Képesek vagyok többé és nagyobbá, okosabbá válni, mint eddig voltam; képes vagyok meghaladni önmagammat. Az ember értelmével és szabad akaratával – Isten kegyelméből – képes lehet újra és újra meghaladni önmagát. Ez lelkesedéssel, új erővel tölthet el. Felszabadító és lelkesítő, ha nekilendülök, hogy több legyek, mint eddig voltam; hogy felülmúljam önmagammat képességeimben, tudásomban – és szeretetemben. A tanulás pedig kiváló eszköze a fejlődésnek, egy kicsit felvillantja az örök cél felé vezető haladást is. S közben megtapasztalok egy új, belső szabadságot, ami nem múlik el a nyárral: Isten gyermekének szabadságát. Szabad vagyok; nem mert azt teszem, amihez kedvem

van, hanem mert igent mondok Isten

akaratára, a kötelességeimre, a jóra. Felülmelkedem belső korlátaimon.

Harmandrészt ott vannak az új elhatározások.

Ilyenkor legtöbbször

úgy indulunk

neki az új tanévnél, hogy egy magasabb

távlatból tekintünk az életünkre.

Jobban rálátunk dolgokra, és tudunk elhatározásokat tenni; mit fogok másként csinálni, mire fogok jobban figyelni, mit nem akarok elhagyni az idén. S ezzel összecseng az, ami talán a legfontosabb minden új kezdet kapcsán is, s ez Jézus ígérete: „*Vegyétek magatokra igámat, és tanuljatok tőlem, ...és megtaláljátok lelketek nyugalmát.*” Vállaljuk hát így íz új tanévet, az új kezdetet az Úrért, az Úrral – ezzel a lelkiürettel!

dr. Udevardy György pécsi megyéspüspök megáldja a templomot (fotó: Varga László)

RENDÜNK MÚLTJÁBÓL

A Sziklatemplom története, 14. rész

Események 1993–1999

P. HESZ ATTILA OSPPE

1993. március–április hónapban tovább folytatódik a rendház belső felújítása.

1993. április 3-án részt vesznek a ház atyái Ács István György egri segédpüspök temetésén. Ács István 1965-ben, még sárospataki káplán korában tett fogadalmat a pálos rendben. 1970-től 1989-ig Füzéren (itt a 17. században pálos misszionáriusok működtek) volt plébános. II. János Pál pápa 1988. december 23-án címzetes püspökké, egyben az Egri Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki. Jelmondatául választotta: „Te vagy Uram, az én reményem”. 1993. március 26-án Egerben hunyt el.

1993. augusztus 19-én érkezik vissza a rendház kötelékébe P. Udvarnoky István. Ő is egyike azoknak a titokban fogadalmat tett atyáknak, akik segítségével lehetővé vált az 1989-es újraindulás.

1993. augusztus 26-án P. Máthé Péter rendfőnöki megbízott hivatalos látogatást tett a Szikla-kolostorban.

1993. szeptemberében 15. köbméter törmelékkel szállítanak el a rendház udvaráról, és befejeződik az ablakok cseréje és az aktuális kőműves munkálatok.

1993. szeptember 13-án az ország több pontjáról érkeztek zarándokok a fatimai engesztelésre. Megtelt velük a Szent István terem és a külső barlang is.

1993. október 30-án befejeződött a rendház tetőszerkezetének a felújítása, és megkezdő-

dik PHARE-program keretében a barlang tetejének időszerű szigetelése.

1993. november 9-én hivatalos látogatásra érkezik P. Jan Nalaskovski, P. Melchior vikárius és P. Damján titkár atya kíséretében. Fr. Bontond látja el a tolmács teendőit. Régi szokás szerint a *Veni Creator Spiritus* kezdetű himnusz eléneklése után a generális atya felolvasta a Szabályzat pontjait a kánoni látogatásról, majd személyesen, négy szemközt is tárgyalt mindenkivel. Az estebéd során a generális atya beszámolt a rend általános helyzetéről, lengyelországi törekvéseikről és az új kolostorok alapításáról. A hivatalos könyvek ellenőrzése során mindent szabályosnak találtak, és ezt aláírásukkal erősítették meg. A vizitáció során a templom és a kolostor minden egyes helyiségét bejárták, felmérték állapotukat. Észrevételeik megtétele után a közös zsolozsma elimádkozása zárta a napot. Másnap, 10-én reggel hatkor a latinul celebrált konventmisében, az evangélium felolvasása után a generális atya összegezte látogatásuk eredményét, és kiadta utasításait és rendelkezéseit. Az atyákat megdicsérte, és intette őket az engedelmisségi fogadalmat további hűséges megtartására. Október 13-án, a generális atya tovább utazott Varannóba (Szlovákia), hogy az ottani kolostor ügyeiről tájékozódjon.

P. Bolváry Pál október 13-án érkezett vissza az Amerikai Egyesült Államokból, ahol a pittsburghi egyházmegyében teljesített szolgálatot, hogy nyugdíjas éveit itthon tölthesse el. 1993. november 28. Advent első vasárnapját követően bevezetjük az esti nyolc órai szentmisét, amelyeket a magyar hazáért és a nemzetért ajánlunk fel. – Az

esti öt órai szentmise után a hívekkel közösen imádkozzuk a vesperást. Az első tapasztalatok szerint ezt még gyakorolni kell. – Pál atya hitoktatást szervez az egyetemista fiúk számára és az óvodásoknak is, magyar és angol nyelven. 1993. december 15. Az esti szentmisék jól beváltak. Ezekben a napokban Antall József miniszterelnökünk lelki üdvéért mutatjuk be.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

1993. december 22. A Környezetvédelmi Minisztérium illetékes osztálya a PHARE-program keretében végeztette el a barlang tetejének szigeteltetését. A munkát ezen a napon fejezték be.

1993. december 24. A hét elején elkészült a hat ablak az ebédlőben, mivel a régiak már a hasznavehetetlenségig el voltak korhadva. Még további ablakok cseréjére lesz szükség, az emeleti társalgó nyílászárói is hasonló állapotban vannak.

1993. szilveszter. Az év végi hálaadás: már három és fél éve vagyunk itt a Sziklakolostorban. Mennyi törekvés, mennyi imádság, mennyi egyeztetés előzte meg... Isten végtelen irgalma legyen velünk!

1994. január 20. A ház atyái részt vettek a márianosztrai Boldog Özséb zárándoklaton, amelyet hagyományteremtő céllal kezdeményezett P. József, nosztrai perjel. Özséb atyánk hivatalos boldoggá avatásáért imádkoztunk. A szentségimádás elmélkedését P. Zsongor tartotta.

1994. január 22-én templomunkban a kistarcsai hittanosok adtak elő B. Özséb életét feldolgozó színdarabot.

1994. március-április: megkezdődik a bejárat felújítása, valamint az új sekrestye kialakítása és a tetőkerítés cseréje. – A nagyheti szertartásokon jelentős számú hívő vesz részt, P. István szervezésében dramatizált formában hangzik el a szenvedéstörténet.

1994. május 15-én a Lengyel–Magyar Baráti Társaság szervezésében szentmisével egybekötött megemlékezést tartottunk a Rend visszatelepülésének 60. évfordulójáról, egyúttal a II. világháború alatt templomunkban lelkigondozásban részesülő lengyel menekültekről is. Ennek emlékére adományozták nekünk a Lengyelország címerét megjelenítő oltárt, a sas mellén a

Częstohowai Szűzanya képével, mellette B. Özséb és Szt. Hedvig bronz szobra áll. Az oltárt P. Máthé Péter rendfőnöki delegátus áldotta meg. A generális atya pedig egy díszes kazulát ajándékozott nekünk ezen alkalomból, amelyet a magyar és a lengyel címerrel díszítettek. Az ünnepségen jelen volt a lengyel nagykövet is.

1994. június 18. Nagy öröm és nagy ünnep! Első szentelés az újraindulás óta! Bátor Bontond testvért szentelte fel a pécsi Bazilikában Mayer Mihály megyéspüspök úr. Sokan ünnepeltünk vele.

1994. július 13-án a ház atyái részt vesznek P. Ákos temetésén. A generális atyát P. Efrém képviselte. P. Ákosnak nagy érdemei voltak az újrainduláskor.

1994 júliusa végén P. István Nagykovácsiban, P. Vince a zugligeti plébánián nyer új lelkipásztori beosztást. Helyükre P. Béla érkezik.

1994. szeptember 18-án kerül sor a Szent István-terem faragott berendezésének megáldására, amelyet az 1951-ben kivégzett P. Vezér Ferenc, volt pálosszentkúti házfőnök tiszteletére készíttette Ferencz Béla, egykori magyar repülőtiszt, aki a háború után Kaliforniába emigrált. Az új otthonában kifaragott műalkotást hajóval szállíttatta át az Óceánon.

1994. október 5-én templomunkban ünnepelte gyémántmiséjét P. Zembrzuski Mihály. Ő volt az 1934-es visszatelepülés egyik fő moz-

*P. Bolyós Ákos
és P. Máthé Péter (Pálos archívum)*

P. Zembruski Mihály (Pálos archívum)

gatórugója. Töretlen egészségnek örvend és még most is kiválóan beszél magyarul, a rózsafüzért naponként magyarul is elimádkozza.

1995. március 2 és 4 között P. Botond templomunkban tartja a Budapesti Piarista Gimnázium II. évfolyama számára a nagybójtai lelki gyakorlatot. A fiúk szépen és fegyelmezetten viselkednek.

1995. május 5-én költözik be házukba a hazatelepülő P. Rába Lukács, volt lausanne-i magyar lelkész. Isten hozta!

1995. szeptember 15-én érkezik a szentségi kápolna újabb díszé, Szent Gellért vértanú domborműve, Majzik Mária alkotása.

1995. szeptember 19-én helyezték el templomunkban Szent Imre egykori szobrának a helyére Pádúai Szent Antal szobrát.

1995. október 10-én befejeződött a tető felújítása.

1995. december 4-én ökumenikus istentisztelet keretében tartották a bányászok a Szent Borbála napi megemlékezést.

1995. december 7-én a művészek éjjeli szentegimádása a templomban. Ma van első évfordulója a kezdeményezésnek.

1994 adventje első csütörtökén kezdtek el az engesztelő szentórákat Eperjes Károly színművész ösztönzésére, a magyar művészet megújulásáért. Egyetlen egyszer sem maradt el. Többnyire mi, pálosok tartottuk az elmélkedéseket, de szép számmal voltak meghívott vendégek is. Többek közt Ternyák püspök úr, Bíró püspök úr, Jelenits István piarista, Herpy György, Jakus Ottó, központista kispapok.

1996. február 2-án a templom egykori Jézus Szíve oltárának a helyén felállított Magyarok Nagyasszonya dombormű elhelyezése; Majzik Mária alkotása.

1996. február 3-án a bécsi látogatáson tartózkodó P. Rába Lukács váratlanul elhunyt. 1937-ben lépett a Rendbe, 1942-ben áldozópappá szentelték, 1947–50 között pálosszentkúti perjel volt, 1956-ban külföldre távozott. 1963-tól 1995-ig lausanne-i magyar lelkész. Temetését szülőfalujában, Bakonykútiban március 9-én P. Zsongor végezte.

1996. március 16-án értesítenek minket Czehotowából, hogy az új általános perjel P. Turek Szaniszló, eddigi római prokurátor lett. A magyar házakat a nagykáptalan a *quasi-provincia* rangjára emelte.

1996. május 5-én jelent meg Török József, Legeza László, Szacs vay Péter szerkesztésében a *Pálosok* című album. Az előszót P. Máthé Péter rendfőnöki megbízott írta, lektorálta P. Bolváry Pál és P. Dr. Aczél László Zsongor.

1996. május 12-én a reggeli szentmisén vett részt Habsburg

Ottó. Előző este helyezték el a szembemisező oltár felett a Szervátiusz István által faragott limpiászi feszületet. Az 1951-es pusztításig is volt ilyen feszület a templomban, most sikerült végre pótolni a régit.

1996. június 12-én meglátogatja rendházunkat az új generális atya, Turek Szaniszló.

1996. június 22-én helyezik el az ún. lengyel

a fehér, barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

kápolnában Majzik Mária alkotását, Kolbe Szt. Maximilián domborművét.

1996. augusztus 3-án a budaszentlőrinci romoknál mutat be szentmisét fényes papi asziszisztenciával Angelo Acerbi érsek, apostoli nuncius.

1996. szeptember 22-én hallgatott itt szentmisét Lech Walesa lengyel köztársasági elnök.

1996. november 24-én Dr. Ladocsi Gáspár dandártábornok, táborig püspök úr megáldotta a limpiászi feszületet és az új úrmutatót, amelyet Begyik Tibor és neje készített.

1997. január 20-án elkészült és helyére került a klauzúra kovácsolt vas ajtaja, amely Pölöskei József iparművész munkája.

1997. április 2-án házuk atyái a kerületi pápáság győri zárandoklatán vettek részt. Közösen tiszteltek a győri Szűzanya könnyezésének 300. évfordulóján.

1997. április 11-én megérkezett a Szent István-terem faragott berendezésének utolsó darabja, Szent László hermájának faragott másolata.

1997. május 1–2. Krakkóból P. Dariusz, P. András és P. István voltak látogatóban. A budaszentlőrinci, klastrompusztai és pilisszentléleki romokról készítettek felvételeket, a Rend történetének bemutatásához.

1997. július 16-án felkeresett minket Tasnádi Tamás bányamérnök, aki a barlang helyreállítási munkáit irányította. Öt évente a barlang állapotát felül kell vizsgálni.

1997. augusztus 10-én Zsongor, István és Béla atya mutatott be szentmisét a budaszentlőrinci romoknál. Így emlékezünk meg évente az egykori főkolostor patrocíniumáról.

1997. augusztus 15-én mondta aranymiséjét nálunk P. Bolváry Pál. Ő nagyon sokat fáradozott a kommunizmus alatt a rendi utánpótlás fenntartásáért. Buzgóságáért kilenc évre ítélték, ötöt letöltött belőle. Az ünnepi szónok tanítványa, P. Dr. Aczél Zsongor volt.

1997. szeptember 27-én dr. Szendi József érsek ünnepi szentmisét mutatott be Szent Gellért tiszteletére a Magyarországi Németek Szent Gellért Katolikus Egyesületének tagjai számára.

1997. szeptember 30-án látogatóba érkezett Zembrzuski Mihály atya.

1997. december 15-én elkészült és helyére került a rendház kápolnájának oltára (B. Özséb látomása), amelyet Becker Gábor tervezett.

1998. február 26–27.: tiszteletre kihelyezték a Magyarok Nagyasszonya vándorszobrot. A hívek egész éjjel virrasztottak előtte és napközben is számosan imádkoztak, kérve a Szent Szűz anyai közbenjárását.

1998. július 7-én Tasnádi Tamás bányamérnök elvégezte a barlang felülvizsgálatát.

1998. július 17-én P. Béla Márianosztrára költözött, P. Máthé Péter érkezett a helyére.

1998. szeptember 3-án rendfőnöki vizitáció tartott P. Turek Szaniszló általános perjel, aki a júliusi személyi változásokat jóváhagyta.

1998. november 16-án megkezdődött a templom és a Szent István-terem padlózatának a felújítása. A felújítás alatt a hétköznapi szentmiséket a rakparti bejárat mellett kialakított szükségkápolnában tartottuk.

1999. január 6-án a ház atyái részt vettek rendtársunk, P. Homonnay Miklós temetésén Márianosztrán. 1937-ben lépett a Rendbe. Áldozópappá 1942-ben szentelte Virág Ferenc pécsi püspök. 1945–1947 között pálosszentkúti perjel volt, 1951 után hat évet töltött börtönben. A kommunista időben ún. állami működési engedéllyel nem rendelkezett. Lelkipásztori és szerzetesi buzgóság jellemezte egész életét.

1999. január 16-án áldotta meg a felújított templomot és szentségi kápolnát Bíró László püspök, a Központi Papnevelde rektora. A szentségi kápolna kialakításában jelentős részt vállalt Vörös Győző egyiptológus.

1999. május 5-én P. Péter tart előadást a Rendről a pesti ferences templomban.

1999. május 16-án dr. Ladocsi Gáspár táborig püspök mutatott be szentmisét a templomban magas rangú német katonai delegáció tagjai számára.

1999. június 11-én költözött a házba P. dr. Aczél Zsongor; P. Máthé Péter tartományfőnök visszatért a pécsi rendházba.

1999. december 22-én a cserkészek tartják karácsonyi összejövetelüket a templomban,

és osztják szét az érdeklődőknek a „betlehemi lángot”, amelyet a Születés templomában lobbantottak fel. P. Zsongor mutat be részükre szentmisét.

1999. december 28-án tartják templomunkban az első életvédő zarándoklatot.

PÁLOS LELKISÉG

Introibo ad altare Dei – Megemlékezés Bolyós Ákos (1914–1994) atyáról

P. BÁTOR BOTOND OSPPE

A római egyház első szent vértanúi emléknapján, 1994. június 30-án reggel fél 8 előtt a szentmisére készültünk a pécsi Szent Imre Pálos Templomban. Mint fiatal, újmiséis pap, két héttel a szentelés után ott álltam idős meszterem mellett a sekrestyében – ő miseruhában, én pedig stólával a nyakamban. Ketten indulunk a szentmisére. Talán öt perc volt még...

Ákos atya a sekrestyeszekrényre támaszkodva várta a szentmise kezdetét, míg egyszer csak arra lettem figyelmes, hogy egy nagy lélegzettel kifújta a levegőt, és kezdett eldőlni. Gyorsan odaugrottam, szépen lefektettem a földre, feje az ölemben volt, majd később valamit a feje alá tettek a jelenlévő lengyel pálos kispapok.

„Introibo ad altare Dei. Ad deum qui laetificat iuventutem meam – Bemegyek az Úr oltárához, az Úrhoz, aki megvidámítja fiatalságomat.” Igen, belépett az Úr oltárához, a mennyei Jeruzsálembe, Isten örök hajlékába. Így halt meg, szentmisére készülve az öreg, bölcs pálos pap és szerzetes, aki különös módon egész életében fiatal maradt.

Száz éve, az I. világháború kitérőre évében, sok szenvedés, nélkülözés közepette, a háborúban harcoló férjére gondoló édesanyja születéséről, saját születéséről így írt Bolyós Ákos atya: „Egy szomorú, nedves késő novemberi délután, amikor már meg kellett gyújtani a bűzös petróleumlámpát, vérben, kínban, könnyben érkezett meg a kínok gyermeke: Rudika. Egy fekete tincs, bamba fej, vékonyka lábak kezek, ez az egész. Pislog, nyöszörög, szörcsög, sír, még nem örül semminek, csak éppen hogy él. Anyja cserepes ajakkal, fáradtan nyúlik el a tarka ágyneműk között. Az öreg vaksi Perhács néni avatott kézzel, de már nem fiatalos ügyességgel segít, majd odanyújtja a gyenge porontyot még gyengébb anyjának, mintha azt mondaná: ettől a könnyes szenvedő lélettől ugyan várhatunk-e többet, mint ezt a kis egérkét? Melléje fekteti a kimosdatott satnya kis jószágot. Az anya gyöngéden szorítja magához. Már könnye sincsen a síráshoz. De azért mégis új erő járja át egész valóját. Most már lesz valakije, akinek elmondhat mindent. Lesz valaki, aki meghallgatja bánatát. Lesz értelme életének. Lesz kiért dolgoznia. A sok kín után anya és gyermeke mély álomba merülnek. A nagy falióra most ütne éppen délután négyet, ha volna, de mivel nincsen, csak egy olcsó vekker-ébresztő, méri az idő gyors múlását.”

Az idő gyorsan múlik, valóban. A kisfiú gyorsan növekszik, és bizony igen erős fiatalember cseperedik belőle. Életére az a sokszínűség jellemző, ami a fenti, általa írt szövegből is átsugárzik. Palócos, kritikus módon vizsgálja önmagát, ugyanakkor irodalmi szépséggel és palócos humorérzéssel szemléli az életet. Kereskedelmi Középiskolai tanulmányai végeztével, melyek persze szintén nem mellőzik a kalandos részleteket, 1935. július 2-án lép be a pálos közösségbe. Újonc éveiről többek között ezt írja: „A zajongó, tülekedő külvilágból a szeretet szigetére csöppentem. Egy megnemesített szülői szeretet fogadott itt és a legnemesebb értelemben vett természetfölötti életközösség. Nem voltak ugyan angyalok, emberek voltak, de mindenegyes telve a legszebb

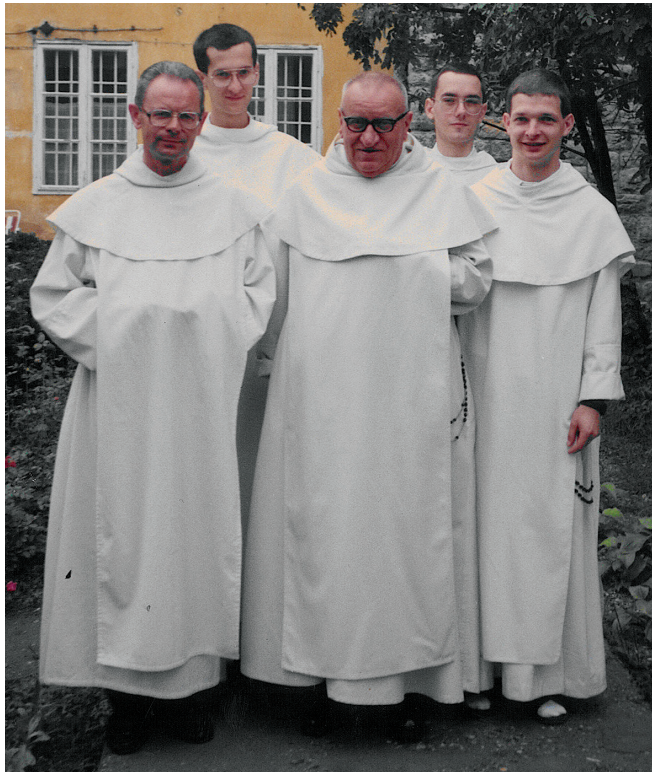
a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

törekvésekkel és buzgó versengéssel igyekezett az igazi szerzetesi eszményt lemásolni. Valódi boldogság volt az élet. A sok imádságot egészségesen szakítják meg a csütörtöki, szombati nagyobb túrák, séták a Mecsekben, valamint az egész napos kirándulások a környező hegyekben – különösképpen a Jakab hegyen, ősi szülőföldünkön. Hamar megismerkedünk az ősi pálos romokkal.”

A szép újoncév és teológia, majd a fogadalmak letétele után, Virág Ferenc pécsi püspök 1940. január 28-án szenteli pappá Cseljár Jenő, Borsós Ignác és Vezér Ferenc testvérrrel együtt Ákos atyát. 1941-ben Pálosszentkútra kerül, ahol a legszebb éveit tölti.

*P. Bolyós Ákos (középen)
és P. Botfai Levente
a noviciusokkal
(Pálos archívum)*

Egy kis ízelítő ebből is: miképpen élte meg az első hittanórát, kezdőként, tehetetlenül, félszegen. A tanító eleinte bent ült a hittanórán, de aztán kiment: *„A tanító úr látva zavaromat, meg talán el is készült a munkájával, elköszönt és átment az épület másik részébe, a lakásába – magamra hagyott. De még így is nagyon vártam az óra végét, szokatlan volt a rám tapadó sok csillogó szem, a sok rücskös poros láb, erős, homokhoz szokott túl vastag bokák. Magamban bosszankodtam mulyaságomon, de nem tehettem mást, gyakorlatlan voltam. Még nem láttam előre, hogy évek múlva milyen szeretettel szaladnak majd élém ezek a gyerekek, s hogy mennyire tudnak szeretni. Mert én is már jó előre szerettem őket.”*

Ebből a szeretetteljes környezetből ismét visszakerül Pécsre. A II. világháború idején rövid időt Budapesten is tölt, ahol a sebesülteket is ellát papként. Majd pécsi házfőnök lesz. Amikor 1950-ben begyűjtik a pálosokat is, más szerzetesekkel együtt a váci püspökségre

deportálják őket. A rákövetkező évben, 1951-ben, koholt vádak alapján mindenkit börtönbe zárnak. Ákos atya is ennek lesz áldozata. 1956 februárjában, Szent Mátyás napján szabadul amnesztiával a börtönből. Nem kell letölteni az eredeti tíz évet, ehelyett „csak” öt évet ül börtönben társaival együtt.

Szabadulása után Pécssett, az Ágoston téren kántor, majd Budafokra költözik, ahol egészen a rendszerváltásig kántorizál. Misézni csak titokban van lehetősége; a legegyszerűbb körülmények között él. Nyaranként, szabadsága napjaiban Czestochowába utazik, hogy egy kicsit megélje a szerzetességet. Szeretett volna Lengyelországban, pálos közösségben élni, de a lengyel állam nem engedte, „büntetett előlétele miatt”. Így be kellett érnie a nyarankénti látogatásokkal.

Amikor rendi közösségünk 25 esztendővel ezelőtt, 1989-ben újraindult, készségesen jött vissza a rendi keretek közé. Máthé Péter atya, aki akkor a rend magyarországi vezetője volt,

megbízta egykori újoncmesterét azzal, hogy most is, az újrakezdés időszakában legyen az újoncok mestere. Így lett nekem is magiszterem Ákos atya, akitől nagyon sokat tanultam. Többek között neki köszönhetem, hogy a lengyel nyelvben is jártasságot szereztem.

Ákos atya igaz pálos példa számomra, és hálás vagyok az Istennek, hogy rajta keresztül vezetett be a pálos életbe. Nem véletlen, hogy rendi közösségünk 2008-ban a Nagykáptalanon, a „bene meritus” elismerést adományozta neki, vagyis elismerte, hogy bőségesen meg szolgálta a tiszteletet a rend részéről, leginkább a nehéz, kommunista időkben. Mindvégig hűséges maradt rendi közösségéhez, hivatásához, Istenhez. Szeretettel emlékezem meg rendi értestőnk oldalain is egykori mesteremről, és hálás vagyok a jó Istennek, hogy szerzetesi életem indulásakor Ákos atya lehetett a mesterem. Hiszem, hogy most is itt áll mellettünk imádságos közbenjárásával.

Lelki „salaktalanítás” – A Tisztulás Útja

OLAJ DÁVID, A SZIKLATEMPLOM
FOGADÓKÖZPONTJA VEZETŐJE

Tavaly egy – elsősre talán szokatlannak tűnő – zarándokutat alapítottunk a Gellért-hegyen lévő Sziklateplom és a Belvárosi Ferences Templom között. A Tisztulás Útjának elnevezett budapesti „kis Camino” ötlete Bójte Csaba ferences atya és jómagam lelkében fogant, s a kezdeményezés mögé a pálos fehér barátok is odaálltak.

A budapesti tempóban rohanó, a metropolisz kihívásaival másodpercenként szembesülő ember nehezebben tudja Isten eredetileg belénk ültetett békéjét, tisztaságát megélni. Többen, akik felismerik magukban ezt a megha-

*Az indulás,
az előtérben Vilmos testvér, Zsongor atya
és Bójte Csaba ferences szerzetes*

sonlást, messzi zarándokutakra indulnak – de sokaknak erre nincs lehetőségük.

A Tisztulás Útja nekik kínál testreszabott megoldást: a belvárosban bármikor elérhető, és akár egyénileg is végigjárható. Az út 15 állomásból áll, amelyek Isten embernek adott parancsolatait dolgozzák fel. (Teremtés könyve, Tízparancsolat és Jézus szeretetparancsai) Az egyes állomásokat fehér szívekbe rajzolt számok jelölik az úton. Az zarándoklathoz vezető füzet is készült P. Györfi Szabolcs OSPPE bevezetőjével és Bőjte Csaba testvér egy-egy állomáshoz, parancsolathoz szóló elmélkedéseivel.

Az állomások kijelölését követően a Sziklatemplom házfőnöke, Szabolcs atya indítványára bíborosi áldást kértünk az útra. Erdő Péter atya 2013 nagybőjtjében eljött, és áldásával útjára indította ezt a különleges missziót. Beszédében kiemelte, milyen fontos, hogy azon a nyelven szólítsuk meg a mai embert, amelyen ért. Ilyen nyelvezetet használt a „csúcspontját”, az ünnepi szentmisét ugyancsak a Gellért-hegyen ünneplő 2007-es Városmisszió, és ilyen a mozgás, a haladás, az úton járás nyelve, a zarándoklat is. A Tisztulás Útja az eddigi tapasztalatok alapján valóban megszólítja az esetleg addig még soha nem zarándoklókat is. A 15 állomásból álló utat egyénileg, barátokkal, ismerősökkel, családtagokkal is meg lehet tenni, illetve minden hónap elsőszombatján csoportos, vezetett zarándoklalon lehet részt venni, amely reggel 8.15-kor indul a Sziklatemplomtól. Ezek az alkalmakon Szabolcs atya közös ima után útjára indítja az összegyűlt zarándokokat, akik többnyire a szervezők valamelyikének (Csekő Krisztina, Olaj Dávid) vezetésével járják végig az utat.

Bőjte Csaba testvér mindenkinek ajánlja, hogy jöjjön el egyszer, s tegye le feleslegesen cipelt terheit. *„Azt látom a gyóntatószékből, magánbeszélgetésekből, hogy az emberek hihetetlen terheket cipelnek, hurcolnak magukkal: bűnöket, rossz döntéseket, át nem gondolt megjegyzéseket; és ettől szenvednek. Azt gondolom, ezeket a fölösleges terheket le kellene tenni. A mai világban mindenki a testét próbálja salaktalanítani, miért ne tudnám én a saját lelkemet, életemet salaktalanítani? Ez*

nagyon egészséges lenne. Isten azt szeretné, hogy Isten gyermeki szabadságunkban, méltóságunkban jókedvűen és derűben éljük az életünket. Az egész létünk egy zarándoklat, és a Mennyei Atya parancsai igazából a boldogságra vezető út mérföldkövei. Ezért látom nagyon fontosnak, hogy a nagyváros kellős közepében, a nagyváros szívében egy ilyen 1–2 órás befelé fordulásra próbáljunk lehetőséget adni. Azt gondolom, hogy aki ezen az úton hosszan megy, az kevesebb nyugtatót fog szedni. Merjük hinni, hogy nem egyszer használatos zsebkendő az ember! Eltaknyolódtunk, elesünk, de merjük kimosni magunkat, merjük kérni Isten irgalmát, és akkor újból fehér lappal mehetünk tovább!”

A vezető füzet a Sziklatemplom előterében, a Pálos Fogadóközpontban vásárolható meg a nyitvatartási időben: H–Szo: 9.30–19.30

PÁLOSOKTÓL, PÁLOSOKRÓL

„Amit a szentbeszéd mond a fülnek, azt mutatja meg csendben az ikon.”

DR. RUZSA GYÖRGY

Amint arról legutóbbi számunkban röviden hírt adtunk, 2014 áprilisában állandó fémikonkiállítás nyílt a Sziklatemplomban, amely a Fogadóközpont nyitvatartási idejében látogatható. – Alább a kiállítás megálmodójának, az impozáns gyűjtemény létrehozójának, Ruzsa György művészettörténész, egyetemi tanárnak, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának oktatójának írását közöljük.

Az orosz fémikonokról már Puskin, Csehov, Dosztojevszkij műveiben is olvashatunk.

Fémikon a gyűjteményből

Ezekre a kisméretű, rézötvényzetből készült, gyakran színes zománccal díszített műre-
mekre viszonylag nemrég figyelt fel a kutatás. Először a hagyományokat különösen tisztelő ószertartásúak körében terjedtek el, hiszen öntvényekről van szó, s az öntvény igen pontosan megőrzi az ősi formákat. Ám ezeket az ikonokat ragyogó színes zománccal is díszítették, s így egyedi színvilágú, csillogó ikoncsodák jöttek létre. Nemcsak esztétikai értékük jelentős, hanem ezzel szorosan összefonódva, vallásos, morális értékeket is közvetítenek. Például Dosztojevszkij *Bűn és bűnhődés* című regényének főhőse önként vállalt bűnhődésekor megemlékezik egy rézkesztről, mely végül is a szenvedés és a megtisztulás jelképe lesz.

A múzeumban háromszázhetven rézikonot csodálhatunk meg, s így e gyűjtemény nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon a legnagyobb állandó kiállításon levő fémikonegyüttes.

Büszkén állíthatjuk tehát, hogy itt Magyarországon, katolikus környezetben jött létre a világ legnagyobb fémikonmúzeuma. Ennyi fémikont egyszerre nem láthatunk oroszországi kiállításokon sem, sem pedig más, nagy

pravoszláv hagyományokkal rendelkező országban. A múzeum létrejöttét hosszú és szorgalmas kutatások, több kiállítás megrendezése előzte meg. Ezek közül is kiemelkedik az Iparművészeti Múzeum 2005-ös nagy, fémikon kiállítása, melyet Ruzsa György és moszkvai kollégái Szeptelana Gnutova és Jelena Zotova rendeztek.

Ha átnézzük e múzeum Krisztus-ikonjait, igen sokféle Szűz Mária-ábrázolásait, a szentek és az egyházi ünnepek ikonjait, akkor meggyőződhetünk arról, hogy az ikon nemcsak egyszerűen csillog, hanem valóban sugárzik. Igazat adhatunk Trubeckoj orosz hercegnek, aki az ikont színekben való elmélkedésnek nevezte, vagy Nagy Szent Baszileosz egyházatyának, aki szerint az ikon lényege: *„Amit a szentbeszéd mond a fülnek, azt mutatja meg csendben az ikon.”*

Kiállítás nyílik Pécssett a pálosokról

SUDÁR ANNAMÁRIA

„Nem késő azt tanulnunk, amit oly sokáig nem tudtunk, mert senki által nem tanítottunk. Most érezzük kártékonyágát a tudatlanságnak.”
(Virág Benedek)

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Az Országos Széchényi Könyvtár (OSZK) és a Magyar Pálos Rend közös rendezésében, a PÁLOS 80 rendezvénysorozatához kapcsolódóan, PÁLOSAINK, A FEHÉR BARÁTOK címmel nagyszabású rendtörténeti, művelődéstörténeti, kultúrtörténeti, multimédiás, időszaki kiállítás nyílik 2014. október 17-én a pécsi Janus Pannonius Múzeum Modern Magyar Képtárában (www.jpm.hu, Pécs, Papnövelde u. 5.). A csaknem négy hónapig (2015. február 8.) látható tárlat 2015 februárjában egynapos rendtörténeti tudományos konferenciával zárul a Pécsi Tu-

ományegyetem Bölcsészettudományi Karának dékáni tanácstermében.

A kreatív megoldásokkal élő látványos összeállítás a pálosok – a közoktatásból és a közgondolkodásból mára szinte teljesen kihullott – történetének néhány elemét szeretné felmutatni a látogatók széles rétegei számára, felhasználva az elmúlt néhány évtized régészeti, irodalomtörténeti, történelmi kutatásainak eredményeit is. A 2013 novembere óta folyó előkészítő munkák eredményeként a pálosok tulajdonában lévő tárgyak és dokumentumok mellett számos, közgyűjteményben őrzött pálos vonatkozású eredeti dokumentum is látható lesz a tárlaton – az OSZK, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Magyar Tudományos Akadémia és több más intézmény gyűjteményéből, illetve több magyar vonatkozású festmény és egyéb érdekesség érkezik „vendégségbe” Częstochowából is.

A kiállítás nem a lineáris elbeszélés rendjét követi, hanem nagy témákat állít a középpontba. Legfontosabb célja felmutatni a tatárjárás után létrejött, Esztergomi Boldog Özséb által megszervezett és ma is létező egyetlen magyar alapítású férfi szerzetesrend a magyarság kultúráját, szellemi, lelki életét meghatározó tevékenységét. A rend szellemiségét máig átható remeteség kapcsán Remete Szent Pálnak, a „névadónak” alakját, a pálos rend egykori központjának Budaszentlőrincnek, Hunyadi Mátyás „zarándokhelyének” bemutatásán keresztül jelenítjük meg (a romok a mai Budakeszi úton láthatók). A néhány töredék mellett, amely az egykori kolostorból fennmaradt, és ma a Budapesti Történeti Múzeumban őrznek, felidézük a kultuszt is, amely Remete Szent Pál egykor – Nagy Lajos királynak köszönhetően – itt őrzött test és fej ereklyéje nyomán kialakult.

A XVIII. század második felének „virágzó korszaka” is megjelenik a kiállításban, amikor a rend szellemisége és iskolái, valamint Ányos Pál, Kreskay Imre, Virág Benedek és Verseyhy Ferenc pálos költők és más szerzetesek által kivette a részét a szellemi felpozícióból.

A tárlat kiemeli a pálos rend pécsi vonatko-

A Festetics-códex egy oldala (Országos Széchényi Könyvtár)

zásait, valamint a rend középkori és koraújkorai kisugárzásának legfontosabb és máig ható eredményét, a lengyel és horvát megtelepedést is. Az 1786-os felosztás után – mely 312 pálos szerzetest érintett – a rendi hagyomány folyamatos fenntartásában a lengyelek fontos szerepet játszottak. A szóbeli áthagyományozás nemzedékről nemzedékre szálló, a szerzetesi közösségekben kulcsfontosságú folyamatának lehetősége is megszakadt Magyarországon 1845-ben, amikor elhunyt az utolsó magyar pálos is. A magyar tartomány 80 évvel ezelőtti újraindulásban ezért is játszottak fontos szerepet a lengyel pálosok.

Horvát területeken a pálosok szintén megtelepedtek a középkorban, s nemcsak részei mind a mai napig a horvát nemzeti identitásnak, hanem fontos kötelekei a több évszázados magyar-horvát együttélésnek is. A kiállítás ezt a témát is felvillantja.

Szintén fontos szerepet játszik az összeállításban a Gellért-hegy oldalában működő Sziklatemplom története – az 1934-es visszatérést követő 16 esztendő, majd az 1989 utáni újraindulás. Megemlékezünk azokról a pálos atyákról is, akiket a kommunista hatalom hur-

colt meg – különös tekintettel az 1951-ben kivégzett Vezér Ferencre, akit 2012-ben magas állami méltóságok részvételével temethettünk el méltó módon a rend alföldi szolgálati helyén, Pálósszentkúton.

A kiállítás szerkesztői Sarbak Gábor, Sudár Annamária és dr. Szentirmay Tamás; arculattervező és grafikus: Török Máté. A tárlat 2014. október 18-ától 2015. február 8-ig a múzeum nyitvartartási idejében látogatható.

RENDI KRÓNKA

Személyi változások

2014. augusztus 1-jével Csóka János tartományfőnök atya Bátor Botond atyát tartományi gondokká, Puskás Antal atyát tartományi titkárrá, Botfai Levente atyát pécsi házfőnökké nevezte ki, valamint újabb három évre pálosszentkúti házfőnöki megbízatást kapott Puskás Antal atya. – Szintén augusztus 1-jei hatállyal Mátyás Mihály atya Pécsről Budapestre, Bátor Botond atya Márianosztráról Budapestre, Hesz Attila atya Budapestről Márianosztrára került.

Új lengyel pálos püspök

Ferenc pápa július 5-én kaliszi segédpüspökké nevezte ki Lukasz Buzun atyát, a częstochowai pálos kolostor perjelét. Lukasz atyát a Pálos Rend idej nagykáptalanja választotta meg a Jasna Górai kegyhely és kolostor perjelévé, 2014. április 2-án. Lukasz atya az utóbbi három évben Jasna Góran alperjeli tisztséget töltött be. Most, perjeli kinevezésében Roman Majewski atyát követi, aki ezt a funkciót kétszer hat éves cikluson át látta el.

Lukasz Buzun atya a teológia doktora, 1968. február 26-án született Korycinben. Első szer-

zeti fogadalmát 1990. január 13-án tette le, örökfogadalmát pedig 1995. augusztus 2-án. Pappá szentelése 1996. június 8-án volt. Ünneplés püspökké szentelése 2014. augusztus 16-án volt Częstochowában. – Lukasz atya a magyarok előtt sem ismeretlen; az idei vonatatos zárandókat 700 résztvevőjét ő fogadta nagy szeretettel Częstochowában.

Marian Waligóra atya az új częstochowai házfőnök

Arnold Chrapkowski rendfőnök atya és tanácsának döntését követően, az előző házfőnök atya augusztus 4-én adta át a hivatalt az újonnan kinevezettnek. Marian Waligóra atya elődje, Łukasz Buzun atya 2014. április 14-én lett házfőnök, akit Ferenc pápa három hónappal később kinevezett segédpüspöknek a kaliszi egyházmegyébe.

Marian Waligóra atya 48 éves, s legutóbb a kolostor házfőnökhelyettese volt, előtte pedig hosszú éveken keresztül a Jasna Góra-i kegyhely igazgatója (kusztoza). Marian atya először megköszönte a generális atyának a bizalmat, majd kérte a testvérek imáját és közös munkára buzdított mindenkit. Mi, magyar pálosok is nagyon örülünk Marian atya kinevezésének, hiszen szinte tökéletesen beszéli a magyar nyelvet, és sokat segített mindig a magyar zárandókoknak.

Éves rendi gyakorlat

Az idei éves rendi lelkigyakorlatot Pacsai János sajozszt-péterei görög-katolikus esperes-parókus tartotta Pécsen július 14. és 19. között.

A Szent Korona másolatának látogatása Kóspallagon

Augusztus 17-én, Szent István napjához közeledve, a magyar államiságot jelképező Szent Korona ünnepét tartották Kóspallagon. A helyi önkormányzat és az egyházközség összefogásával szervezett egész napos ünnepségen a

a
fehér,
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

A Szent Korona Kőspallagon

Magyar Koronaőrök Egyesülete bemutatta a hivatalos koronamásolatot. Az ünnepi alkalomra szervezett szentmisét dr. Beer Miklós megyéspüspök celebrálta, aki egyben megáldotta az új kenyeret is. A 210 éves templomot, mely Lábody József pálos atya plébánosi szolgálati idejében épült, méltóképp készítették fel az ünnepi szentmise megrendezésére, belső rendbetételét – így a Vendel-kápolna felújítását és az utcák szépítését is – az önkormányzat által biztosított közmunkások végezték.

A templom építésének évfordulója mellett külön ünnepünk, hogy a templom plébánosa éppen ötven éve pálos szerzetes. Temesvári Károly Benedek atya 1964. július 17-én tette le fogadalmát az úgynevezett klandesztin pálosok csoportjában, akik a pártállam által elhurcolt, börtönbe és internálásba küldött szerzetesek közé, azaz betiltott pálos rendbe csak szigorú titoktartás mellett, személyi biztonságuk kockáztatásával léphettek be.

A szentmisét követően, melyen a nagyszámú hívő közösség és érdeklődő mellett megjelentek a környező települések és testvértelepülések vezetői, illetve a megyei kormányhivatal képviselői, a mellékoltárhoz kihelyezett koronamásolat megjelenítésével Woth Imre, a koronaőrök parancsnoka tartott ismeretterjesztő előadást a Szent Korona történetéről.

25. salföldi búcsú

2014. július 19-én volt a 25. salföldi Szent Mária Magdolna búcsú. Szentmisét mutatott be Csóka János tartományfőnök.

Jakab-hegyi búcsú

A Szent Jakab apostol tiszteletére emelt szentegyház és monostor megszentelt romfalai között idén július 20-án volt a búcsú szentmise. A szokásoknak megfelelően a hívek a szentkúti buszállomástól kiindulva, gyalogos zarándoklattal kapaszkodtak fel a Kővágószlós határában magasodó hegyre. A nagyszámú, közel kétszáz főt számláló imádságos hívősegreg imádságait Ágoston testvér vezette. Az idei búcsú érdekessége, hogy a zarándoklattel egy időben, más útvonalon a Duna-Dráva Nemzeti Park természetismereti túrát vezetett föl a romokhoz. A két csapat a megbeszélte módon, délben találkozott a célállomáson. Szusszanásnyi idő elteltével, a szentmise előtt Ágoston testvér a Pálos Rendről és a Jakab-hegyi monostorról tartott előadást a jó kétszáz főre duzzadt, nagy számú jelenlétnek. A legszentebb áldozatot Csóka János tartományfőnök atya celebrálta. A liturgián a Schola Sancti Pauli énekelt dr. Fodor Gabriella karnagy vezetésével. A Nemzeti Park jóvoltából zsíros kenyeres agapéval zárult az együtt töltött idő. A verőfényes nyári vasárnap forró hevét elviselő, derék zarándokok lelkiükben feltöltődve, a teremtett világ szépségeinek tapasztalatától gazdagon érzekedtek vissza délután a városhatárba.

Keresztény motoros zarándoklat

Az idén 2014. július 11–13. között immár hetedik alkalommal került megrendezésre a pálos motoros találkozó Pálósszentkúton. Pénteken a szorosabban vett motoros közösség vett részt szentmisén, és hallgattak meg egy előadást Juhász Gábor atyától „A test teológiája” címmel. Az eső idén az árkádsorok alá, fedett részre terelte be a résztvevőket, itt volt aztán másnap egy szelídebb hangvételű koncert is. Bátor Botond és Puskás Antal atyák előadá-

sában. Kedves élmény volt péntek este Varga Mihály mesemondó sok humorral fűszerezett produkciója. Szombaton az alkoholizmus útjáról tartott előadást a Gaiger házaspár, akik a Katolikus AlkoholistaMENTŐ Szolgálatnál dolgoznak. A motorok megáldása a kiskunfélegyházi új templom előtt volt ugyanezen a napon, ahova kb. száz motorral vonultak fel a zárándokok. A petőfiszállási nagycsaládok idén is különböző finomságokkal látták el ebédidőben a jelenlevőket. Köszönet nekik!

A Lyceum-templom búcsúja

2014. augusztus 6-án Urunk színeváltozása ünnepén volt a Lyceum templom szokásos éves búcsúja. Az ünnepi szentmisét Csóka János tartományfőnök atya mutatta be.

Szentmise Budaszentlőrincen

2014. augusztus 10-én, vasárnap 16 órakor a Szent Lőrinc tiszteletére bemutatott szokásos éves szentmisét Bátor Botond atya tartotta Budaszentlőrincen (Budapest, II. kerület) az egykori pálos kolostor romjainál.

Befejeződött a Lyceum-templom homlokzati felújítása

2014. szeptember 1-én 9 órakor dr. Udvardy György pécsi megyéspüspök megáldotta a Lyceum-templom felújított homlokzatát, majd Pécs Városnapi ünnepsége keretében szentmisét mutatott be a templomban. A homlokzat felújítását Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Biokom Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási Kft. támogatta. Köszönet a kivitelezés előkészítésében és megvalósításában közreműködő szakembereknek és vállalkozásoknak a munkájukért, akik anyagi és időbeli áldozatokat sem sajnálva szívüket-lelküket beleadva dolgoztak a templomhomlokzat felújításáért.

a
fehér,
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

Folytatódik a Sziklakolostor lépcsőinek felújítása

A lépcsősor néhány éve megújult a rakparti bejárati szintről a kolostorépületig, most pedig az épület mellett haladó, s annak a középső szintjéig eljutó, illetve lefelé, az Erzsébet hid irányába futó lépcsőknek a felújítása zajlik. A lépcsősorok mellett az ezekhez tartozó mellvédék, korlátok és kandeláberek felújítására is sor kerül. A felújítást Újbuda Önkormányzata támogatja.

Bátor Botond atya kitüntetése

P. Bátor Botond átveszi a kitüntetést dr. Páva Zsolt polgármestertől (fotó: Hatházi-Müller Andrea)

Pécs Megyei Jogú Város Közgyűlése a „PRO COMMUNITATE” emlékérem kitüntető címet adományozta Bátor Botond atya számára. A kitüntetés ünnepélyes átadása a város napján, 2014 szeptember 1-jén volt a Pécsi Nemzeti Színházban.

Kisasszonyi búcsú Pálósszentkúton

Az éves Kisasszonynapi búcsú 2014. szeptember 6-án és 7-én volt. Az ünnepi, vasárnap 10 órás szentmisét Geszler Péter atya celebrálta. A szombat esti, 8 órakor kezdődő és vasárnap 10 órás szentmisék hagyományosan körmenettel zárultak.

Szentmise Klastrompusztán

2014. szeptember 14-én 12 órakor a Szent Kezserzt felmagasztalásának ünnepén szentmisét

mutatott be Csóka János tartományfőnök atya a Kesztyöc melletti Klastrompuszta egykori pálos kolostorának romjainál. Az ünnepi szentmise keretében a tartományfőnök atya megáldotta a romoknál felállított új keresztet, valamint a romok búcsúünnepre elkészült restaurált részét, a káptalantermet és a mellette található kis kápolnát, az ott felállított új oltárral együtt. A szentmise során a tartományfőnök atya megköszönte mindazok segítségét, akik a romokra odafigyelnek, azt gondozzák, és megemlékezett a tavalyi búcsú alkalmával még jelenlévő, de azóta elhunyt dr. Aczél László Zsongor atyáról, dr. Balpataki Béla atyáról, pálos konfráterről, és Simó Gáspárról, a Duna-Ipoly Nemzeti Park egykori osztályvezetőjéről, valamint felidézte a négy évvel ezelőtt elhunyt Szeifert Ferenc atya, egykori csolnoki plébános, pálos konfráter emlékét is.

PÁLOS 70

Idén a 4. alkalommal járjuk végi utunkat a fehér barátok nyomában – Szeretettel hívunk és várunk mindenkit családjával, barátaival együtt a PÁLOS70-re, aki zárandokolni, teljesítménytúrázni vagy egyszerűen kirándulni szeretne egy jót! Az időpont: 2014. október 3–4–5. Budapest (Sziklatemplom) – Márianosztra útvonal nyolc különböző szakaszából, mindenki szándékának, kedvének, erőnlétének megfelelően választhat a különböző hosszúságú távok és a különböző nehézségű szakaszok közül. Különösképpen hívunk mindenkit a „Magyarok Nagymisén” vezetett zárandoklatra, amely az utolsó nap reggelén indul Szobról és 7 km megtétele után érkezik a márianosztrai búcsú nagymiséjére. Ez a vasárnapi zárandoklat beépül a háromnapos Fehér Barátok zárandoklatba és megkoronázza azt. Bővebb információ és jelentkezés a www.palosrend.hu/palos70 címen. Szeretettel várunk mindenkit!

a Pálos70 szervezői

Kiállítás a pálosokról Pécsen

2014. október 18-ától 2015. február 8-ig lesz látogatható a Pálosaink, a fehér barátok című kiállítás Pécsen, a Modern Magyar Képtárban

(Pécs, Papnövelde u. 5.). A kiállítás aktualitását, egyúttal a megrendezésének az alap gondolatát az adja, hogy 2014-ben 80 esztendeje annak, hogy másfélszáz év után visszatérhettek Magyarországra Első Remete Szent Pál Rendjének, az egyetlen magyar alapítású szerzetesrendnek tagjai, s 25 esztendeje, hogy a szerzetesrendeket érintő 1950-es feloszlás után 1989-ben újra szerveződhetett a pálosok közel 800 esztendő szerzetesrendje Magyarországon. Előre meghirdetett időpontokban csoportokat vezet: Sarbak Gábor kurátor és Sudár Annamária főszerkesztő.

A Tisztulás Útja

Minden hónap elsőszerbatján csoportos, vezetett zárandoklat indul 8.15-kor a Sziklatemplomtól. Közös ima után Györfi Szabolcs atya indítja útjára az összegyűlt zárandokokat, akik többnyire a szervezők vezetésével járják végig az utat a Belvárosi Ferences Templomig. Mindenkiket szeretettel várunk!

Zarándokház Pálosszentkúton

A pálosszentkúti zárandokház egész évben várja a testi-lelki felfrissülésre vágyó családok, csoportok jelentkezését (40 főig). Bejelentkezni, érdeklődni lehet a plébánián telefonon: 76/700-911, 20/775-2555 vagy e-mailen: zarandokhaz@gmail.com.

Önkéntes munka és pihenési lehetőség Páloskert–Gálosfán

Szeretettel tudatjuk az érintettekkel, hogy az érettségiző diákok számára szükséges 50 órás közösségi szolgálat teljesítésére Gálosfa-Páloskerten is van lehetőség.

A Somogy megyei Gálosfán, a Páloskertben összefüggő területen, gyönyörű környezetben, felújított, kényelmes házakban várjuk a pihenni, kikapcsolódni elcsendesedni és együtt munkálkodni vágyókat is. Nagy szeretettel várunk családokat is! Bejelentkezés és bővebb információ: paloshazak@gmail.com és Baghy-Bátori Teréz +36 82 950 856.

PÁLOS PROGRAMOK

2014. szeptember – 2014 adventje

Az alábbiakban azokat a programokat közöljük, melyeknek időpontja megérkezett lapzártáig. A további programokról templomainkban és honlapjainkon adunk tájékoztatást.

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

- *minden hónap 13-án* – Fatimai engesztelőnap nemzetünk lelki megújulásáért. 8.30: szentmise, 10 óra: szentségimádás, 11 óra: ünnepi szentmise (8.30-tól gyógyászi lehetőség)
- *csütörtökönként* – 22 óra: szentségimádás
- *október 8.* – 20 óra: a Sziklatemplom búcsúja; az ünnepi szentmisét bemutatja: Mons. Pavlekovics Ferenc pápai prelátnak, Mons. Pavlekovics Ferenc pápai prelátnak, prépost, pécs-kertvárosi plébános
- *november 5.* – 17 óra: szentmise, majd beszámoló a Pálos Baráti Kör pécsi csoportjának zempléni zárandokútjáról. Előadó: Lantosné dr. Imre Mária
- *december 13.* – 17 óra szentmise, majd a Villő Énekegyüttes adventi műsora

A Sziklatemplom előterében működő *Pálos Fogadóközpont* nyitva: 10-től 19 óráig. Vasárnap zárva. További információ:

www.sziklatemplom.hu

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika

www.marianosztrakegyhely.hu

- *minden hónap 13-án* – 18 óra: Fatimai engesztelőnap keresztútval, rózsafüzérrel, szentségimádással, szentmisével és a Lorettói litániával nemzetünk lelki megújulásáért.
- *szeptember 21.* – a Fájdalmas Szűzanya kálváriai főbúcsúja
- *október 5.* – Magyarok Nagyasszonya főbúcsú

- *október 7.* – A Bazilika Minor cím ünnepélyes kihirdetésének a búcsúja
- *október 19.* – A betegek és az idősek zárandoklata, a betegek szentségének közösségi kiszolgáltatásával
- *november 3.* – A Pálos Rend minden megholtja, imakilenced nemzetünkért, a papi és a szerzetesi hivatásokért
- *november 7.* – Pálos Mindenszentek emléknapja
- *november 13.* – Magyar szentek és boldogok emléknapja
- *december 28.* – A Szent Család ünnepe; a jubiláló házaspárok és özvegyek hálaadó szentmiséje és találkozója

PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- *minden hónap első péntekén* – Férfiak gyalogos zárandoklata; indulás 17 órakor Kiskunfélegyházáról, az Ótemplom elől. Érkezés kb. 20 órakor a pálosszentkúti kegyhelyre. Majd engesztelő virrasztás Magyarorszáért.
- *Mária-ünnepeken* – nők gyalogos zárandoklata
- *májustól minden hónap 13-án* – 8.00–11.00 között fatimai engesztelés
- *október 8.* – Magyarok Nagyasszonya búcsú

Pálosszentkúton egész évben nyitva tartó zárandokszállás várja a zárandokokat, csoportokat. A további részletekről a www.palosrend.hu/palosszentkut oldalon vagy a +36 20 8233 836 telefonon érdeklődhet.

a
fehér
barát

A MAGYAR PÁLOS REND HIVATALOS LAPJA

PÉCS

Pálos (Szent Imre) templom

- *csütörtökönként* – szentségimádás a 18 órai szentmise után
- *minden hónap utolsó csütörtöke* – 18 óra: SERRA szentmisék – a papi és szerzetesi hivatásokért
- *október 3.* – 18 óra szentmise, majd Tóbisz Tinelli Tamás előadóművész (Misztrál együttes) estje

- *november 9.* – 15 és 18 óra között a Pálos Baráti Kör lelki délutánja, majd 18 órától szentmise. Az elmélkedéseket tartja, és a szentmisét bemutatja Dr. Szederkényi Károly c. prépost, esperes, Budapest gazdagréti plébános
- *december 14.* – 18 óra szentmise, majd a Schola Sancti Pauli (Pálos Szköla) adventi hangversenye Vezényel: Fodor Gabriella

PÉCS

Lyceum-templom

A Lyceum templom (7621 Pécs, Király u. 44/a.) kriptájában található urnatemetőben 1, 2, 3 és 4 személyes urnafülkék válthatók 25, 50, illetve 100 évre. Érdeklődni munkanapokon lehet 8 és 17 óra között a 72/515-425-ös telefonszámon.

A pálos templomok miserendje

2014. szeptember – december

BUDAPEST

Magyarok Nagyasszonya-Sziklatemplom

- vasárnap: 8.30, 11, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
- hétköznap: 8.30, 17 (16.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma) és 20 óra (a szentmise után zsolozsma)
- minden hónap 28-án: 17 óra: engesztelő szentmise az abortusszal elkövetett bűnökért

MÁRIANOSZTRA

Magyarok Nagyasszonya Bazilika
<http://www.marianosztrakegyhely.hu>

- vasárnap és ünnepnapokon: 8.30 és 10.30
- hétfőn, kedden, csütörtökön, pénteken és szombaton: 18 óra (a szentmisék előtt fél

órával rózsafüzér)

- péntekenként a szentmise előtt egy órával szentségimádás

•

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT

Kisboldogasszony-templom

- vasárnap és ünnepnapokon: 10.30 (Pálosszentkút, Kisboldogasszony-kegytemplom)
- minden hónap első péntekén virrasztás: 20 óra: rózsafüzér, 21 óra: szentmise, 22 óra: szentségimádás, keresztút, hajnali 4 óra: záró szentmise

PETŐFISZÁLLÁS–PÁLOSSZENTKÚT

Magyar Szentek és Boldogok kápolna (Petőfiszállás)

- vasárnap: 8.30
- hétfő: 14 óra hittanosok miséje
- szombaton: 17 óra (előesti szentmise) előtte 16 órakor a Szeretláng imacsoport engesztelő órája

•

PÉCS

Pálos (Szent Imre) templom

- vasárnap: 8 óra, 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma); ifjúsági szentmise: 9.30 óra
- hétköznap: 7.30 és 18 óra (17.25 rózsafüzér, a szentmise után zsolozsma, csütörtök kivételével)

PÉCS

Lyceum-templom

- vasárnap: 10.45 (10.15 rózsafüzér)
- hétköznap, szerda kivételével: 17 óra (16.25 rózsafüzér)

• • •

*„Szállj le felséges palotád egéből
Béke! mennyeknek koronás leánya!
Szállj le s Európánk mezején jelenj meg
Már valahára!*

*A vadon Mársnak dühödött kezéből
Üsd ki dárdáját: raboló vitézít
Puszta bonnyoknak telekére vissza-
Menni parancsold.”*

*Virág Benedek költő, pálos szerzetes:
Békesség-óhajítás, részlet, 1801*

PÁLOS
80

ISSN: 2062-1094

Felelős kiadó: Csóka János OSPPE tartományfőnök • Kiadó: Magyar Pálos Rend •
Szerkesztőbizottság: Bátor Botond OSPPE, P. Hesz Attila OSPPE, Sarbak Gábor, Sudár
Annamária és dr. Szentirmay Tamás • Grafika, tipográfia: Török Máté